

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.295/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a „Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd) által képviselt **felperes neve, felperes lakcíme** szám alatti lakos felperesnek – a „Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Waldmann Gábor ügyvéd) által képviselt **alperes neve, alperes székhelye** szám alatti székhelyű alperes ellen gépjármű törzskönyv kiadása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. február 28. napján kelt 15.P.22.290/2016/16. számú ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 25.000,- (Huszonötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes az **(szállító neve)**-től kívánta szállítótól megvásárolni a **(forgalmi rendszám)** frsz-ú Volkswagen (D) Passat típusú személygépkocsit, amelynek bruttó vételára 3.420.000,- Ft volt. A vételár finanszírozására 2009. június 07. napján euró alapú kölcsönszerződést kötött az alperes jogelődjével, a **alperesi jogelőd neve**-vel (a továbbiakban: alperes). Az alperes a **kölcsönszerződés száma** sz. kölcsönszerződés alapján 2.736.000,- Ft kölcsönösszeget folyósított. Az egyedi kölcsönszerződés általános szerződési feltételeit a **(üzletszabályzat száma)**. sz. üzletszabályzat (a továbbiakban: Üsz.) tartalmazta.

Az Üsz. IV.7. pontja szerint a Hitelező javára az eszközből megvásárolt gépjárműre – a felek között létrejött opciós szerződéssel – alapított opciós jog ún. „zárt opció”, azaz a Hitelező opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. A Hitelező a kölcsönszerződésből származó jogait és kötelezettségeit bármikor, indokolás nélkül, azonos terjedelmében harmadik félre átruházhatja, jogi biztosítékként lekötetheti – amelynek során jogosult a Kölcsönbevevő adatait továbbítani – ez azonban a kölcsönbevevő jogait nem csorbíthatja.

A kölcsönszerződés biztosítékeként a szerződő felek 2009. július 16. napján opciós szerződést kötöttek.

Az opciós szerződés 5. pontja szerint: A Hitelező a vételi jogot a jelen szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a Kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette.

Az opciós szerződés 8. pontja rögzítette: A Hitelező az e megállapodás szerint alapított vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a Kölcsönbevevő a jelen megállapodás 2. pontjában hivatkozott kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban – az esedékességet követő 15 napon belül – akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá, ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a 2013. november 11. napján kelt levelében – amelynek átvételét a felperes nem tette vitássá – a fent megjelölt kölcsönszerződést 2013. december 04. napjára felmondta. A

felmondólevélben „Opció jog gyakorlása” cím alatt az alábbiakat közölte: „Bejelentjük, hogy a közöttünk **kölcsönszerződés száma** számon létrejött opciós szerződéssel a javunkra, mint Hitelező javára alapított opciós jogunkat a mai nappal gyakoroljuk.

Az opciós jog gyakorlása következtében a kölcsönből finanszírozott eszközre az adásvételi szerződés létrejött, melyre tekintettel Ön köteles az eszközt Társaságunk részére haladéktalanul birtokba adni.”

A felperes a felmondás után további törlesztést már nem eszközölt, és a gépjárművet sem adta át alperesnek.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a **(forgalmi rendszám)** frsz-ú, Volkswagen (D) Passat típusú személygépkocsi törzskönyve kiadására.

Ennek indokaként arra hivatkozott, hogy az opciós szerződés 5. pontja, illetve az Üsz. IV.7. pontja a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 374. § (2) bekezdését megkerülik, amely miatt érvénytelenek. Ezek alapján ugyanis az alperesi hitelező az 5 évre szóló opciós szerződést valójában meghosszabbítja úgy, hogy addig élhet opciós jogával, amíg az adós tartozása feléje fennáll. Az opciós szerződés 8. pontjának tisztességtelenségére amiatt hivatkozott, mert e szerződési pont azon kitétele, hogy „bármely esedékességi időpontban” szinte „bármikor élhet” vételi jogával az alperes, túl általános és egy kis összegű fizetési kötelezettség elmaradása esetén is lehetővé teszi alperesnek, hogy éljen vételi jogával. Álláspontja szerint a fent megjelölt szerződési részek érvénytelensége okán azokra az alperes jogokat nem alapíthat, így nem tarthatja magánál a gépjármű törzskönyvét. Érvénytelenségi hivatkozásait a törzskönyvkiadás iránti kereset alátámasztása érdekében terjesztette elő.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Alperesi álláspont szerint a 2009. július 16. napján kelt kölcsönszerződést 2013. december 04. napjára jogszerűen felmondta, a felmondólevelében bejelentette, hogy vételi jogával élni kíván, amelyre figyelemmel a gépjármű tulajdonjogát már megszerezte. Opció jogát a szerződéskötéstől számított 5 éven belül gyakorolta, így – mint a jármű tulajdonosa – a törzskönyv birtoklására jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság a gépjármű törzskönyv kiadásra irányuló kereset kapcsán elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperesi pénzügynek van-e érvényes joga az okirat birtokban tartásához. A perbeli esetben döntő tényállási elemnek tekintette, hogy a szerződéskötéstől számított 5 éven belül a kölcsönszerződés felmondása mellett az alperes hatályosan opciós jogát is gyakorolta. Ezzel az egyoldalú jognyilatkozatával kötelmi igénye keletkezett a gépkocsi birtokbavételére és ennél fogva továbbra is jogosult maradt a gépjármű törzskönyvének birtoklására. Megjegyezte, az opciós jog gyakorlás kapcsán a tulajdonszerzéshez a birtokbavétel is szükséges, azonban a vételi jog közlésének időpontjában a tulajdonosnak (felperes) megszűnt a rendelkezési joga a dolog felett, így az alperes nem köteles kiadni a birtokában lévő törzskönyvet, amely a jármű tulajdonjogát igazoló hatósági okmány. Nem találta alaposnak a törzskönyv kiadás iránti kereseti kérelem indokaként felhozott részleges szerződés-érvénytelenségi okokat. Az opciós szerződés vételi jog időtartamát 5 éves időszakra meghatározó 5. pontja megfelel a Ptk. 375. § (4) bekezdés folytán alkalmazandó 374. § (2) bekezdésében foglaltaknak. E szerződési pont helyes értelmezése a bíróság álláspontja szerint az, hogy legfeljebb addig illeti meg vételi jog az 5 éves törvényes időtartamon belül az alperest, ameddig a vevő a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul nem teljesíti. Az opciós szerződés 8. pontja kizárólag a joggyakorlás feltételeit határozza meg, míg az üzletszabályzat IV/7. pont jelentéstartalma pedig valójában megegyezik az opciós szerződés említett pontjaiban foglaltakkal, azt juttatja kifejezésre, hogy a

szerződés megkötésétől számított 5 éves időtartam alatt a hitelező a vételi jogát a szerződésben megjelölt egyedi feltételek bekövetkezése esetén hogyan gyakorolhatja. A bíróság álláspontja szerint az alperes mindezek folytán a fenti érvényes szerződési feltételeknek megfelelően járt el, amikor vételi jogát a szerződéskötéstől számított 5 éves határidőn belül gyakorolta, így az a célzott joghatás kiváltására alkalmas volt.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést kérve annak megváltoztatását és az alperes kötelezését a gépjármű törzskönyv kiadására, a kereseti kérelem szerint. Vitatta a vételi jog gyakorlás hatályosságát, álláspontja szerint az alperesnek ingó kiadása iránti keresetindítással kellett volna élnie és ebben a perben kellett volna bizonyítania vételi jog gyakorlása hatályosságát. Megjegyezte, hogy a DH2 törvény szerinti elszámolás eredményeként az alperes jelentős, tisztességtelenül beszedett pénzösszeggel tartozik neki, emiatt vitatható, hogy a szerződés szabályszerűen felmondható volt-e lejárt kölcsöntartozásra hivatkozással. Megjegyezte, a Kúria utóbb meghozott közérdekű ítélete folytán, tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazása miatt is túlfizetés állapítható meg esetében. Mindezek alapján vitatható a felmondás jogszerűsége és az az alapján gyakorolt vételi jognyilatkozat hatályossága. Álláspontja szerint ebben a perben a törvényszék megalapozottan nem dönthetett volna e jogkérdésekben. Továbbra is hangsúlyozta, hogy a törzskönyv visszatartás jogának szerződési kikötése nem atipikus, önálló biztosíték, az kizárólag az opciós joghoz kapcsolódik. A szerződéskötéstől számított 5 év utóbb már eltelt, felperes opciós jogát az ún. zárt opció elnevezés ellenére sem hosszabbíthatja meg az ilyen irányú szerződési kikötések semmisének. Hangsúlyozottan hivatkozott a Kúria Pfv.21.971/2015/6. számú ítéletében kifejtett jogi álláspontra. Az opciós szerződés 5. pontja legfeljebb a törvényben előírt 5 éves időtartamon belül értelmezhető, a 8. és 5. pontban rögzített kikötések második fordulatai semmisének. Precedensként hivatkozott a Szegedi Ítéltábla két korábbi eseti döntésére is ügyszám megjelöléssel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, a szerződéskötéstől számított 5 éven belül jogszerűen élt opciós jogával, így a jármű tulajdonosa jelenleg már nem a felperes, hanem az alperesi társaság. Ennek megfelelően jogszerűen maradhat a törzskönyv az ő birtokában.

A fellebbezés **nem alapos**.

A perbeli esetben a felek között deviza-alapú fogyasztási kölcsönszerződés jött létre, és a kölcsön visszafizetésének biztosítékeként külön opciós szerződés megkötésére is sor került 2009. július 16. napján. E szerződés 5., illetve 8. pontjának, valamint a szerződésre általános szerződési feltételként irányadó üzletszabályzat IV/7. pontjának érvénytelenségével kapcsolatos felperesi álláspont megalapozatlanságát a kialakult bírói gyakorlatra tekintettel helyesen vette alapul az elsőfokú bíróság. Ezzel kapcsolatos álláspontját a Szegedi Ítéltábla több ítéletében már kifejtette (Pf.II.21.065/2016/6., Pf.II.21.070/2016/.). A szerződési szabályok egybevetett, Ptk. 207. § (1) bekezdés szerinti helyes értelmezése ugyanis az, hogy a Ptk. 374. § (2) bekezdés, valamint a Ptk. 375. § (4) bekezdés által előírt kógens, 5 éves törvényi határidőn belüli időszakra vonatkoznak a szerződési kikötések. Ebből az is következik, hogy a szerződéskötéstől számított 5 éves időszakon belül az esedékes kölcsöntörlesztés elmaradása folytán az alperes 2013. december 4-i hatállyal nemcsak szerződés felmondást közölhetett jogszerűen a felperessel, hanem erre az időpontra nézve egyúttal opciós joggyakorlást is bejelenthetett, melyet hatályosnak kell tekinteni. A hatályosan gyakorolt opciós joggyakorlás következménye, hogy egyoldalú nyilatkozattal a jogosult tulajdont szerez az opciós szerződés tárgyát képező gépkocsin (Ptk. 375. § (1) bekezdés). A vételi jog gyakorlásával alperesnek kötelmi igénye keletkezett arra, hogy a gépjárművet birtokba vegye, ez

pedig kihat a felperes rendelkezési jogára, mely a vételi jog gyakorlása folytán megszűnt a dolog felett (BDT 2005/1218., BDT 2007/1546. szám alatt közzétett eseti döntések).

Mindezekből következően a gépjármű törzskönyv birtoklásának joga továbbra is megilleti az alperest, annak kiadására a jármű felett rendelkezési joggal már nem bíró felperes felé az alperes nem köteles. Egyező tényállás mellett ugyanilyen jogkövetkeztetést vont le a Kúria Pfv.VI.20.558/2016/5. számú eseti döntésében.

Jelen perbeli esetben a felperes fellebbezésében kétségbe vonta a felmondás jogszerűségét is. Ezt arra alapozta, hogy a felek között a DH2 törvény szerinti felülvizsgálati elszámolásra már sor került, melynek értelmében felperesi túlfizetés miatt jóváíró elszámolást kellett készítenie az alperesnek. Felperesi álláspont szerint a felmondás időpontjában már olyan mértékű volt a túlfizetése – az alperes tisztességtelenül felszámított, és beszedett követelései miatt –, amely nem tette volna lehetővé lejárt tartozás miatt a szerződészegésre alapított felmondást.

Az elsőfokú eljárás periratainak áttekintése nyomán az ítéletábra megállapította, hogy ilyen tartalmú hivatkozást kizárólag a fellebbezésben hozott fel a felperes, az elsőfokú eljárás során a felmondás jogszerűségét keresetlevelében még nem vitatta, és a per során a későbbiekben is kizárólag csak az opciós joggyakorlás hatályos megtörténtét vonta kétségbe (13. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldal 3. bekezdés).

A Pp. 141. § (2) bekezdése szerinti felhívásokat az elsőfokú bíróság kiadta a jogi képviselővel eljáró peres felek irányában, így a felek pontosan tudták, hogy tényállításaikat, nyilatkozataikat hogyan kell előterjeszteniük, milyen bizonyítékokkal kell alátámasztaniuk. Az elsőfokú eljárás során az említett tartalmú, tehát a felmondás jogszerűségét, illetve az elszámolás helyességét kétségbe vonó nyilatkozatokat ennek ellenére a felperes nem tett. Ilyen tartalmú nyilatkozat megtételére már csak a fellebbezésben került sor, ezt azonban a Pp. 235. § (1) bekezdés rendelkezései nem teszik lehetővé. Új tényállítására, új bizonyíték előadására ugyanis csak akkor kerülhet sor, ha a Pp. 141. § (6) bekezdés alkalmazására ezzel kapcsolatban nincsen mód. Jelen esetben fellebbezésben hivatkozott tartalmú nyilatkozatok megtételével a felperes késlekedett, ennek az elsőfokú eljárás során nem tett eleget, ilyen tartalmú nyilatkozatot nem tett, annak ellenére, hogy a felülvizsgálati elszámolás eredménye már az elsőfokú eljárás során ismert volt felperes számára, annak adatai rendelkezésére álltak, tehát nem volt elzárva attól, hogy ezzel kapcsolatos hivatkozásait megtegye. Az ítéletábra ezért a Pp. 141. § (6) bekezdése és a Pp. 235. § (1) bekezdése alkalmazása mellett az ez irányú fellebbezési hivatkozást érdemben már nem vehette figyelembe.

Mindebből következően a perbeli tényállás az, hogy az alperes opciós jogát a szerződéskötéstől számított 5 éves törvényes időn belül hatályosan gyakorolta, ennek következtében kötelmi igénye keletkezett a gépjármű birtokba vételére, egyúttal a felperesnek megszűnt a rendelkezési joga a gépkocsin, így a jármű törzskönyvének birtoklására való jogot is elvesztette, ez irányú keresete tehát alaptalan.

Az ítéletábra a kifejtettekre figyelemmel a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró és fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő alperes másodfokú költségeinek megtérítésére (Pp. 78. § (1) bekezdés).

Szeged, 2017. június 29.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Dobler László s.k.	Béri András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró